जलसंधारण विभागाकडून राज्यातील टंचाईवर मात करण्यासाठी उपाययोजना सूचविण्यासाठी विभागीय समित्या स्थापन करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग

शासन निर्णय क्रमांक संकीण-२०१२/ प्र. क्र. ४७/ जल-७ हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.

दिनांक:- २३ मे, २०१२.

प्रस्तावना:

राज्यात चालू वर्षी गंभीर टंचाई सदृष्य परिस्थिती निर्माण झाली आहे. विशेषतः पुणे विभागात पुणे, अहमदनगर व सोलापूर, कोल्हापूर विभागात सातारा व सांगली, लातूर विभागात लातूर व उस्मानाबाद, अमरावती विभागात अमरावती व बुलढाणा, नागपूर विभागात गोंदिया, नागपूर व गडिचरोली आणि नाशिक विभागात नाशिक, धुळे व नंदूरबार या १५ जिल्ह्यांत टंचाईची तीव्रता जास्त आहे. सदर टंचाईग्रस्त भागांत जलसंधारण विभागाकडून मृद व जलसंधारणाच्या उपाययोजना करण्यासाठी टंचाईग्रस्त भागातील संबंधित विभागीय कृषी सहसंचालक यांच्या अध्यक्षतेखाली विभागीय अभ्यास समित्या स्थापन करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन आहे.

शासन निर्णय:

राज्यात निर्माण झालेल्या टंचाई परिस्थितीवर मात करण्यासाठी तात्पुरत्या व कायमस्वरूपी उपाय योजना सूचिवण्याकरिता टंचाईची तीव्रता जास्त असलेल्या पुणे, अहमदनगर, सोलापूर, सातारा, नाशिक, धुळे, नंदूरबार, सांगली, लातूर, उस्मानाबाद, अमरावती, बुलढाणा, नागपूर, गोंदिया व गडिचरोली या १५ जिल्ह्यात खालील प्रमाणे समित्या स्थापन करण्यात मान्यता देण्यात येत आहे.

अ) समितीची रचना:

१. नाशिक विभाग :

विभागीय कृषी सह संचालक, नाशिक - अध्यक्ष जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी, नाशिक - सदस्य जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी, धुळे - सदस्य जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी, नंदुरबार - सदस्य वरीष्ठ भुवैज्ञानिक, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा, नाशिक - सदस्य

अधिक्षक कृषी अधिकारी, विभागीय कृषी

सहसंचालक कार्यालय, नाशिक - सदस्य सचिव

२. पुणे विभाग

विभागीय कृषी सह संचालक, पुणे - अध्यक्ष जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी, पुणे - सदस्य जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी, अहमदनगर - सदस्य

	जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी, सोलापूर वरीष्ठ भुवैज्ञानिक, भूजल सर्वेक्षण व	-	सदस्य
	विकास यंत्रणा, पुणे अधिक्षक कृषी अधिकारी, विभागीय कृषी	-	सदस्य
	सहसंचालक कार्यालय, पुणे	-	सदस्य सचिव
३. लातूर विभाग :			
u .	विभागीय कृषी सह संचालक, लातूर	-	अध्यक्ष
	जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी, लातूर	-	सदस्य
	जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी, उस्मानाबाद वरीष्ठ भुवैज्ञानिक, भूजल सर्वेक्षण व	-	सदस्य
	विकास यंत्रणा, लातूर अधिक्षक कृषी अधिकारी, विभागीय कृषी	-	सदस्य
	सहसंचालक कार्यालय, लातूर	-	सदस्य सचिव
४. कोल्हापूर विभाग :			
	विभागीय कृषी सह संचालक, कोल्हापूर	-	अध्यक्ष
	जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी, सातारा	-	सदस्य
	जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी, सांगली वरीष्ठ भुवैज्ञानिक, भूजल सर्वेक्षण व	-	सदस्य
	विकास यंत्रणा, सांगली अधिक्षक कृषी अधिकारी, विभागीय कृषी	-	सदस्य
	सहसंचालक कार्यालय, कोल्हापूर	-	सदस्य सचिव
५. अमरावती विभाग :			
	विभागीय कृषी सह संचालक, अमरावती	-	अध्यक्ष
	जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी, अमरावती	-	सदस्य
	जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी, बुलढाणा वरीष्ठ भुवैज्ञानिक, भूजल सर्वेक्षण व	-	सदस्य
	विकास यंत्रणा, अमरावती	-	सदस्य
	अधिक्षक कृषी अधिकारी, विभागीय कृषी		
	सहसंचालक कार्यालय, अमरावती	-	सदस्य सचिव
६. नागपूर विभागः			
	विभागीय कृषी सह संचालक, नागपूर	-	अध्यक्ष
	जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी, नागपूर	-	सदस्य
	जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी, गोंदिया	-	सदस्य
	जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी, गडचिरोली वरीष्ठ भुवैज्ञानिक, भूजल सर्वेक्षण व	-	सदस्य
	विकास यंत्रणा, नागपूर अधिक्षक कृषी अधिकारी, विभागीय कृषी	-	सदस्य
	सहसंचालक कार्यालय, नागपूर	-	सदस्य सचिव

ब) सिमत्यांची कार्यकक्षा:

उपरोक्त समित्यांनी त्यांच्या कार्यकक्षेतील वर नमूद केलेल्या टंचाईग्रस्त जिल्ह्यांतील परिस्थितीचा अभ्यास करुन टंचाईवर मात करण्यासाठी तात्पुरत्या स्वरुपात तसेच कायमस्वरुपी उपाययोजनांची शिफारस करावयाची आहे.

क) समित्यांची कार्यपद्धती:

- १) उपरोक्त प्रत्येक सिमतीने त्यांच्या कार्यकक्षेतील टंचाईग्रस्त भागाचा अभ्यास करुन **सात दिवसांत** त्याबाबतचा अहवाल आयुक्त (कृषी), कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना सादर करावा
- २) आयुक्त (कृषी), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांनी वरील सहा सिमत्यांकडून विहीत मुदतीत अहवाल प्राप्त करुन ध्यावा व सिमत्यांचे अहवाल प्राप्त झाल्यापासून तीन दिवसांत अहवालांचे विश्लेषण करुन एकत्रित अहवाल शासनास सादर करावा.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक २०१२०५२३१७०६४२५४२००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने.

(सुनील चव्हाण)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रतिलिपी,

प्रधान सचिव, (कृषी व पणन), कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय व मत्स्यव्यवसाय विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

प्रधान सचिव (मदत व पुनर्वसन), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई

आयुक्त कृषी, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

संचालक, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा, पुणे.

संचालक, मृदसंधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन, मध्यवर्ती इमारत, पुणे.

विभागीय कृषी सहसंचालक, पुणे, कोल्हापूर, नाशिक, लातूर, अमरावती, नागपूर.

जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी, पुणे, अहमदनगर, सोलापूर, नाशिक, धुळे, नंदुरबार, लातूर, उस्मानाबाद, अमरावती, बुलढाणा, नागपूर, गोंदिया, गडचिरोली, सातारा, सांगली.

वरीष्ठ भूवैज्ञानिक भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा, नाशिक, पुणे, लातूर, सांगली, अमरावती व नागपूर.

मा. मंत्री (जलसंधारण) यांचे खाजगी सचिव.

मा. राज्यमंत्री (जलसंधारण) यांचे खाजगी सचिव.

प्रधान सचिव (जलसंधारण) यांचे स्वीय सहाय्यक.

माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मंत्रालय, मुंबई यांना प्रसिद्धीकरीता.

जल-७ संग्रहार्थः